

මහ බැංකුව විසින් පළ කරන ලද වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024 වාර්තාවේ සාරාංශය

(මහ බැංකුවේ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ආචාර්ය සුජීතා ජෙගජීවන් මහත්මියගේ ලිපියක් ඇසුරින් එම දෙපාර්තමේන්තුවේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ආචාර්ය යශෝධා සේනාධීර විසින් සකස් කරන ලදී)

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව පිහිටුවීමට පාදක වූ මුදල් පනතට අනුව සෑම වසරක ම අප්‍රේල් මාසය අවසන් වන විට එයට පෙර වසරේ පැවති ආර්ථික තත්ත්වය විග්‍රහ කරමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් වාර්ෂික වාර්තාවක් පළ කළ යුතු විය. ඒ අනුව, 1950 වසරේ සිට වසර 73ක් ආවරණය කරමින් මහ බැංකුව විසින් වාර්ෂික වාර්තා ඉදිරිපත් කර ඇත. මහ බැංකුවේ ප්‍රධාන ම ප්‍රකාශනය ලෙස සැලකුණු මෙම වාර්ෂික වාර්තා, නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ ඉතිහාසය සටහන් කෙරුණු වාර්තාවන් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. 2023 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනත හඳුන්වා දීමෙන් පසුව, මහ බැංකුවේ සුපුරුදු වාර්ෂික වාර්තාව වෙනුවට 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය' නමින් නව වාර්තාවක් හඳුන්වා දීමට කටයුතු කෙරුණි. පෙර දී පළ කරන ලද වාර්ෂික වාර්තාවේ ඉදිරිපත් කෙරුණු ආර්ථික විග්‍රහය වඩාත් සංක්ෂිප්තව සහ පහසුවෙන් කියවිය හැකි ආකාරයට ඉදිරිපත් කෙරෙන මෙම 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය' සැලසුම් කරන ලද්දේ, අනෙකුත් රටවල වර්තමානයේ පළ කෙරෙන එවැනි වාර්තාවලට අනුකූලවය. මෙයට අමතරව, 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය'ට අනුපූරකයක් ලෙස, ආර්ථිකයේ ඉදිරි දැක්ම පිළිබඳව වැඩි අවධානයක් යොමු කෙරෙන මුදල් ප්‍රතිපත්ති වාර්තාව වසරකට දෙවරක් පළ කිරීමත් ආරම්භ කෙරුණි. 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය' වාර්තා මාලාවේ දෙවන ප්‍රකාශනය වන 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024', මේ වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ දී එළි දක්වන ලදී. මෙම ලිපියේ අරමුණ වන්නේ එම 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024' වාර්තාවේ සඳහන් ප්‍රධාන කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමය.

2024 වසර 'නැවත යථා තත්ත්වයට පත් වීමේ වසර' ලෙස හැඳින්විය හැකිය. 2023 වසරේ දී යම් තරමකට අත් කරගත් සාර්ව ආර්ථික ස්ථාවරත්වය 2024 වසරේ දී වඩා තහවුරු විය. වසර දෙකක් පුරා දක්නට ලැබුණු ආර්ථිකය හා රටේ නිෂ්පාදනය සංකෝචනය වීමේ ප්‍රවණතාව වෙනස් කරමින් පසුගිය වසරේ දී ආර්ථිකය සියයට 5ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. මැතිවරණය හේතුවෙන් මතු වූ අවිනිශ්චිතතා 2024 වසර පුරා පැවතිය ද, දේශපාලන ස්ථාවරත්වය ඇති වීම සහ පුළුල් ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වීම හේතුවෙන් වසර අවසානය වන විට එම අවිනිශ්චිතතා වියැකී ගියේය.

පසුගිය වසරේ දී බොහොමයක් සාර්ව ආර්ථික දර්ශකවල හිතකර වර්ධනයන් දක්නට ලැබුණි. උද්ධමන පීඩන ලිහිල් වූ අතර, ඒ හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කිරීමට ඉඩ ප්‍රස්ථා සැලසුණි. ඒ අනුව, ආර්ථික වර්ධනයට සහාය සලසමින් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික ද තවදුරටත් පහත වැටුණි. මේ අතර, 2024 වසරේ අවසාන කාලය තුළ දී උද්ධමනය එහි ඉලක්කය වන 5% මට්ටමින් බැහැර වී අවධමන තත්ත්වයක් වාර්තා විය. මෙලෙස සමස්ත මිල මට්ටම පහළ යෑම හේතුවෙන් ආර්ථික අර්බුදය සමයේ උද්ධමනය වැඩි වීම නිසා මහ ජනතාවට සිදු වූ බලපෑමට යම් සහනයක් සැලසේ. නිදහසින් පසු

යුගයේ කිසි කලෙක වාර්තා නොවූ ලෙස, එක දිගට දෙවසරක් විදේශ ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයක් වාර්තා කරමින් 2024 වසරේ දී විදේශ ගෙවුම් තුලන තත්ත්වය යහපත් ලෙස වර්ධනය විය. මේ අතර, නිල විදේශ සංචිතවලින් නිරූපණය වන විදේශ ස්වාරක්ෂක (external buffers) තවදුරටත් ශක්තිමත් විය. විදේශ විනිමය ගෙවීම් ඉක්මවා විදේශ විනිමය ලැබීම් වර්ධනය වීමත් සමඟ වෙළෙඳපළ ඉල්ලුම සැපයුම මත තීරණය වන විනිමය අනුපාතික ක්‍රමයක් යටතේ විනිමය අනුපාතිකයේ අතිප්‍රමාණය වීමක් දක්නට ලැබුණි. රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ගැලපුම් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වූ අතර, රාජ්‍ය මූල්‍ය දර්ශක සහ ශේෂ යහපත් කාර්යසාධනයක් පෙන්වුම් කළේය. විශේෂයෙන් ම, සමස්ත අයවැය හිඟය තවදුරටත් අඩු වූ අතර, ප්‍රාථමික ශේෂයේ අතිරික්තය වර්ධනය විය. මූල්‍ය අංශයේ ස්ථාවරභාවය තහවුරු කෙරුණු අතර, පැතිකඩ කිහිපයක් හරහා මූල්‍ය අංශයේ කාර්යසාධනයේ යහපත් වර්ධනයක් ඇති විය. 2024 වසරේ දී සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා සහ මූල්‍ය පද්ධතියේ තත්ත්වය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක සාකච්ඡාවක් 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024' වාර්තාවෙහි 1වන සහ 2වන පරිච්ඡේදවල ඇතුළත් කර ඇත. විශේෂයෙන් ම, ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසුව ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ ඇති වී තිබෙන යථාවත් වීම තෝරාගත් දර්ශක භාවිතයෙන් රූපසටහනක් මාර්ගයෙන් මෙම වාර්තාවේ නිරූපණය කර තිබේ.

මෙම යහපත් සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා පොදුවේ ව්‍යාපාරවල සහ ආයෝජකයන්ගේ විශ්වාසය නැවත ගොඩනැගීමට දායක විය. යථා තත්ත්වයට පත් වූ සාර්ව මූල්‍ය තත්ත්ව, විදේශ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ අත්කරගත් ප්‍රගතිය සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සහාය ඇතිව සිදු කෙරෙන සාර්ව ආර්ථික ගැලපුම් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ පාර්ශ්වකරුවන් අතර රටේ ප්‍රතිරූපය ඉහළ නැංවූයේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2024 වසර අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් ඉහළ නැංවුණු අතර, එමගින් දෙවසරකට වැඩි කාලයකට පසුව 'තෝරාගත් ණය පැහැර හැරී රටක්' වශයෙන් පැවති ශ්‍රේණිගත කිරීමේ තත්ත්වයෙන් ඉවත් වීමට මෙරටට හැකිවිය.

මෙම හිතකර සාර්ව ආර්ථික සහ මූල්‍ය අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය නිරායාසයෙන් ඇති වූවක් නොවේ. 2022 වසරේ මුල් භාගයේ සිට රජය සහ මහ බැංකුව විසින් ගනු ලැබූ කාලෝචිත සහ ස්ථාවර ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග සහ අඛණ්ඩ ප්‍රතිසංස්කරණ, මෙලෙස අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයට වඩා වේගවත්ව ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමට හේතු වී ඇත. මෙම නිවැරදි කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිවලට හැඩගැසීමේ දී පුරවැසියන් සහ ව්‍යාපාර විසින් කරන ලද කැපකිරීම් අගය කළ යුතු ම ය. පෙර නොවූ විරූ ලෙස මුදල් හා රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දැඩි කිරීම ආර්ථික බිඳවැටීම තවදුරටත් උග්‍රවීම වැළැක්වීමට උපකාරී විය. මෙවැනි ආර්ථික අර්බුදවල දී බොහෝ විට මූල්‍ය අංශයේ අර්බුදයන් ද ඇති වී තත්ත්වය වඩාත් උග්‍ර අතට හැරීම සාමාන්‍යයෙන් සිදුවන්නකි. එහෙත් මූල්‍ය අංශයේ එවැනි අර්බුදයක් ඇති වීම වළක්වා ගැනීමට සක්‍රීයව නියාමන පියවර ගැනීම, අර්බුද සඳහා පෙර සූදානම මෙන්ම එලදායි සන්නිවේදනය ද උපකාරී විය. විදේශ අංශය තුළ පනවන ලද සීමා අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යෑම රට තුළ විදේශ විනිමය ඉතිරිකිරීම සඳහා සහාය වූ අතර, එමගින් දළ නිල සංචිත වර්ධනය කරගැනීමට හැකි විය.

2024 වසර තුළ දී මහ බැංකුව ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති පියවර කිහිපයක් අනුගමනය කළේය. ද්විත්ව ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ක්‍රමය වෙනුවට එක්දින පොලී අනුපාතිකය නමින් තනි ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකයක් හඳුන්වාදීම මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්ප්‍රේෂණය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාවට නැංවුණු ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති වෙනසක් වේ. මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය තවදුරටත් ලිහිල් කරන ලද අතර, උද්ධමන ඉලක්කය සාක්ෂාත් කරගැනීමට නොහැකි වීම පිළිබඳ වාර්තා පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම සහ පසුව ඒවා ප්‍රකාශයට පත් කිරීම මගින් මහ බැංකුව සිය මහජන වගවීම ඉටු කළේය. මේ අතර, නම්‍යශීලී විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. විදේශ විනිමය ප්‍රවාහ සහ විදේශ අංශයේ ඉදිරි දැක්ම යහපත් අතට හැරීම සැලකිල්ලට ගනිමින්, විදේශ අංශයට අදාළ පරිපාලනමය සීමා කිහිපයක් ලිහිල් කෙරුණි. බැංකු පනත සංශෝධනය කිරීම මගින් බැංකු අංශයේ නීතිමය රාමුව ශක්තිමත් විය. මූල්‍ය ආයතනවල පාලනය සහ අවදානම් කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා නියාමන ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් ක්‍රියාවට නැංවිණි. රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණයට අදාළ කාර්යයන් ඒ සඳහා අලුතින් පිහිටුවන ලද රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ කාර්යාලයට ක්‍රමයෙන් පවරා දීම සඳහා මහ බැංකුව අඛණ්ඩව පහසුකම් සැලසුවේය. 2024 වසරේ දී මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ සමාලෝචනයක් 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024' වාර්තාවේ 3වන පරිච්ඡේදයේ දක්වා ඇති අතර, වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක වූ ප්‍රධාන ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ සංක්ෂිප්තයක් සහිත විශේෂ සටහනක් වෙබ් පාදක 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024' මගින් ලබා ගත හැකිය.

ප්‍රධාන වශයෙන් වෙළෙඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් ලිහිල් වීම සහ ලිහිල් මුදල් තත්ත්ව වැනි 2023 වසරේ සිට දක්නට ලැබුණු සමහර ගෝලීය සාධනීය තත්ත්ව දේශීය ආර්ථිකය වේගයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වීමට සහ සාර්ව ආර්ථික ස්ථාවරත්වය ඇති කරගැනීමට හිතකර ලෙස දායක විය. ආර්ථිකයේ ප්‍රධාන අංශවල ඉදිරි දැක්ම මෙන්ම උද්ධමනය සහ ආර්ථික වර්ධනය සඳහා මැදි කාලීන පුරෝකථන පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024'හි 4වන පරිච්ඡේදයෙන් ඉදිරිපත් කෙරේ. බොහෝ දුරට ඉදිරි කාලපරිච්ඡේදය තුළ සාර්ව ආර්ථික ඉදිරි දැක්ම පවතින ගෝලීය අවිනිශ්චිතතා මගින් හැඩගැසෙනු ඇත. 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024' වාර්තාව සකස් කර අවසන් කරන අවස්ථාවේ දී, එක්සත් ජනපද පරිපාලනය විසින් ශ්‍රී ලංකාව මත පනවන ලද අන්‍යෝන්‍ය තීරු බදු ප්‍රකාශයට පත් කර නොතිබුණි. කෙසේ වුවත්, එමගින් ගෝලීය ආර්ථිකයට මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවට ද බලපෑම් ඇති විය හැකි මාර්ග පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් 'වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024' මගින් කෙටියෙන් ආවරණය කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාව විසින් ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය වෙත සිදු කරන අපනයන මත 44%ක තීරුබදු ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, තවමත් ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත් වීමේ මුල් අවධියේ සිටින ශ්‍රී ලංකාවට දැඩි බලපෑමක් ඇති කරනු ඇත. ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයට කරන වෙළෙඳ භාණ්ඩ අපනයනය ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු අපනයනයෙන් 25%ක් පමණ වන අතර, ඇඟලුම් අපනයනයෙන් 40%ක් සහ රබර් නිෂ්පාදනවලින් 30%ක් පමණ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයට නිරාවරණය වීමත් සමඟ, ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළෙඳ අංශය මෙම කම්පනයට බෙහෙවින්

ගොදුරු වේ. අනෙකුත් ප්‍රධාන වෙළෙඳ හවුල්කරුවන්ගේ වර්ධනය මන්දගාමී වීම ඉදිරි කාලය තුළ දී වෙළඳාම, සංචාරක ව්‍යාපාරය සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ මත සාමාන්‍ය ලෙස බලපෑමට ඉඩ ඇත. එපමණක් නොව, ගෝලීය වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති සහ ආර්ථික තත්ත්ව පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතා දැන් උච්චතම අවස්ථාවට පැමිණ තිබේ. මෙම අවිනිශ්චිතතා මෙන්ම සැබෑ වශයෙන් සිදුවන ගෝලීය ප්‍රතිපත්ති වෙනස්කම් මගින් කෙටි කාලීනව ගෝලීය වර්ධනය, උද්ධමනය, මුදල් තත්ත්ව, විදේශ විනිමය ප්‍රවාහ සහ ආයෝජන ප්‍රවාහ තීරණය කරනු ඇත. මෙම සියලු සාධක ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු සංවර්ධනය වෙමින් පවතින සහ නැගී එන වෙළෙඳපොළවලට වැඩි බලපෑමක් ඇති කරනු ඇත. මෙලෙස අසමානුපාතික ලෙස තීරුබදු වැඩි වුවහොත් ශ්‍රී ලංකාව එහි තරගකරුවන්ට සාපේක්ෂව වඩාත් අවාසි සහගත තත්ත්වයකට පත්වීමට ඉඩ තිබේ. එයට හේතුව රටේ රාජ්‍ය මූල්‍ය, මුදල් සහ දළ නිල සංචිත තවමත් ඉතා ශක්තිමත් තත්ත්වයට පත් වී නැති බැවින් මෙම කම්පනය සහ එයින් ඇතිවන වක්‍රාකාර බලපෑම් දරාගැනීමට ආර්ථිකයට ඇති හැකියාව සීමිත වීමය. කම්පනවලට ඔරොත්තු දීම සඳහා ආර්ථිකයට ඇති හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ දී මෙන්ම විදේශ හා රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශවල ස්ථාවරත්වය ශක්තිමත් කිරීමේ දී විවික්ෂණශීලී භාවයකින් අඛණ්ඩව කටයුතු කළ යුතු බව ‘වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024’ මගින් පෙන්වා දී ඇත. එපමණක් නොව, ඉතිරිව ඇති ව්‍යුහාත්මක ගැටලු නිවැරදි කිරීම හා දිගුකාලීන තිරසාර වර්ධනයක් සඳහා පදනම සකස් කිරීම සඳහා ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ වැදගත්කම ‘වාර්ෂික ආර්ථික විවරණය 2024’ මගින් නැවත අවධාරණය කර ඇත.

කෙසේ වෙතත්, ඉහළ අන්‍යෝන්‍ය තීරුබදු තවත් මාස තුනකින් කල් දැමීමට මෑතක දී කළ නිවේදනය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට සහ අපනයනකරුවන්ට ඔවුන්ගේ අනාගත ක්‍රියාමාර්ග සැලසුම් කිරීමට සහ සමීප ද්විපාර්ශ්වික සාකච්ඡා ආරම්භ කිරීමට අමතර කාලයක් ලබා දී ඇත. ඉහළ අන්‍යෝන්‍ය තීරුබදු අඩු කරගැනීමට දැනට සාකච්ඡා සිදු කෙරෙමින් පැවතුණත්, එක්සත් ජනපද වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති වෙනස ශ්‍රී ලංකාවට සිහි කැඳවීමකි. සහන මත පදනම් වූ වෙළෙඳ ප්‍රවේශයෙන් ඉවත් වීම, තීරුබදු සහ දේශීය කර්මාන්ත ආරක්ෂා කරන තීරුබදු නොවන බාධක මත රඳා පැවතීම අඩු කිරීම ඇතුළුව විවිධ ආකාරවලින් අපගේ සුචපහසු කලාපවලින් ඔබ්බට යාමේ වැදගත්කම එයින් පැහැදිලි කෙරේ. මෙවැනි බාහිර කම්පන සහ අර්බුද නිවැරදි තීරණ නොබියව ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවස්ථා සපයයි. මෑත කාලීන ආර්ථික අර්බුදය, පුරවැසියන්ට අභියෝගාත්මක වුව ද, එය ගැඹුරට මුල් බැසගත් ව්‍යුහාත්මක ආර්ථික ගැටලු නිවැරදි කිරීමට සහ ආයතන ශක්තිමත් කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවස්ථාව නිර්මාණය කළේය. ඒ හා සමානව, මෙම වෙළෙඳ අංශයේ ඇති වී තිබෙන ගැටලුකාරී තත්ත්වය, නවීන බවින් අඩු, එකතු කළ අගය අඩු නිෂ්පාදන (විශේෂිත බවකින් තොර නිෂ්පාදන) රටවල් අතලොස්සකට පමණක් අපනයන කිරීම මත විශ්වාසය තබන ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික වෙළෙඳ ආකෘතිය පිළිබඳව නැවත සිතා බැලීමට අවස්ථාවක් සපයයි. දශක ගණනාවක් පුරා ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන නිෂ්පාදන සහ වෙළෙඳපළ විවිධාංගීකරණයේ ප්‍රගතියක් ඇති නොවීම පුළුල් ලෙස විවාදයට ලක් වූ මාතෘකාවක් වූ අතර මහ බැංකුවේ වාර්ෂික වාර්තාවල

ද මේ පිළිබඳව සාකච්ඡා කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, අපගේ තත්වය කිසි විටෙකත් අභියෝගයට ලක් නොවූ බැවින් මේ දක්වා කිසිදු සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත්කරගෙන නොමැත. එක්සත් ජනපද තීරුබදු වෙනස්කම්වලට අමතරව, 2027 වසරෙන් පසු යුරෝපීය සංගමයේ GSP+ පහසුකම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සඳහා ඇති අවදානම පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් ද නැවත මතු වී තිබේ. සේවා වෙළඳාම ඇතුළුව වෙළෙඳ අංශය ඉහළ නැංවීමට සහ වෙළෙඳ බාධක ඉවත් කිරීමට මැදි කාලීන ගමන්මගක් සකස් කිරීමට දැන් කාලයයි. ඒ හා සමානව, විදේශ ප්‍රේෂණ මූලාශ්‍ර ද රටවල් කිහිපයකට සීමා වී ඇත. මේ අනුව, ආර්ථිකය යළි යථා තත්වයට පත් කිරීමේ වර්ධන උපාය මාර්ග තුළ මෙම අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම කෙරෙහි ද අවධානය යොමු කළ යුතුය.

අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාව **සහ 2024**

උද්ධමනය
(කො.පා.මි.ද., වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය, %)
69.8 **-1.7**
සැප්. 2022 වසර අවසානයට

ද.දේ.නි.යේ වර්ධනය
(වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය, %)
-7.3 **5.0**
2022

ජීක පුද්ගල ද.දේ.නි.
(ඵ.ජ. බොලර්)
3,464 **4,516**
2022

තොලී අනුපාතිකය
(ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකය, %)
29.7 **8.9**
4 වන සතිය, නොවැ. 2022 වසර අවසානයට

පොද්ගලික අංශයේ ණය වර්ධනය (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය, %)
-9.7 **10.7**
මැයි 2023 වසර අවසානයට

විනිමය අනුපාතිකය
(ඵ.ජ. බොලරයට රුපියල්)
365 **293**
2 වන සතිය, මැයි 2022 වසර අවසානයට

අර්බුදයේ උච්චතම අවස්ථාව **සහ 2024**

දළ නිල සංචිත (චීන මහජන බැංකුව සමඟ වූ විදේශ විනිමය හුවමාරු තහසුකම ද ඇතුළත්ව, ඵ.ජ. බොලර් බිලියන)
1.7 **6.1**
අගෝ. 2022 වසර අවසානයට

අක්‍රීය ණය අනුපාතය/තුන්වන අදියරේ ණය අනුපාතය* (%)
13.6 **12.3**
සැප්. 2023 වසර අවසානයට

මධ්‍යම රජයේ ණය**
(ද.දේ.නි.යෙහි % ලෙස)
114.2 **96.1**
2022 වසර අවසානයට

රජයේ මුළු ආදායම සහ ප්‍රදාන (ද.දේ.නි.යෙහි % ලෙස)
8.3 **13.7**
2021

සමස්ත රාජ්‍ය අයවැය ශේෂය (ද.දේ.නි.යෙහි % ලෙස)
-11.7 **-6.8**
2021